

Huisarts en specialist

Eén van de gedachten die rijst bij het lezen van het artikel van „huisarts” en „specialist”^{*} — verantwoording rond een verwijzing — is, hoe nodig het blijft in dit tijdschrift voldoende aandacht te geven aan de praktische uitoefening van de huisartsgeneeskunde. De praktijk moet het uitgangspunt blijven voor beschouwingen, wetenschappelijk onderzoek, beleidsbepaling en last but not least het onderwijs in de huisartsgeneeskunde. De redactiecommissie verzoekt dan ook herhaaldelijk om casuïstische bijdragen, beschrijving van ervaringen en onderzoek uit de soms alledaags schijnende praktijk. Het gevaar is levensgroot dat wij ons bezig gaan houden met een geïdealiseerd, theoretisch model van de huisarts en zijn werk, wanneer wij niet met beide benen op de grond blijven staan door voortdurende confrontatie met onze patiënten in de spreekkamer en thuis. Juist nu de huisartsgeneeskunde ook een universitaire status heeft is het gevaar van een kloof tussen praktijk en theorie niet denkbeeldig.

In de door „huisarts” en „specialist” beschreven „casus” komen verschillende problemen ter sprake. „Reumatische” klachten zonder somatische afwijkingen behoren tot het dagelijkse morbiditeitsaanbod aan de huisarts. De behandeling van spier- en gewrichtsklachten met antireumatica, corticosteroiden en fysiotherapie vormen eveneens voldoende stof voor uitvoerige beschouwingen. Verder zou men zich naar aanleiding van de beschreven patiënte kunnen afvragen of de huisarts in deze gevallen niet al in een vroeger stadium zou moeten proberen inzicht in de aard van de psychosociale achtergronden te verkrijgen. Bovendien wijzen de schrijvers terloops nog naar enkele hete hangijzers: de soms magere resultaten van psychotherapie enerzijds en de kritiek vanuit de gedragswetenschappen op de geneeskunde anderzijds: eveneens een onderwerp waaraan nog wel uitvoeriger correspondentie zou kunnen worden gewijd.

De nadruk valt in dit artikel op de verhouding tussen huisarts en specialist. Over de noodzaak van

goede wederzijdse informatie tussen huisarts en specialist zal iedereen het wel eens zijn, hoewel de praktijk te wensen over laat. De specialisten klagen over vaak onvoldoende gegevens van de huisarts; de huisartsen zouden daarentegen vaak sneller en uitvoeriger informatie van de specialist willen hebben. Soms gaat de specialist in zijn brief niet in op de vraag van de huisarts; anderzijds verzuimt de huisarts veelal de specialist van het verdere verloop van een ziektegeval op de hoogte te stellen, zoals bij overlijden.

Belangrijker dan deze communicatiestoornissen is misschien dat de relatie tussen huisarts en specialist te wensen overlaat. Onze formele correspondentiemethode, waarbij de aanhef volgens een subtiële scala verloopt van „Zeër Geachte Collega” naar „Amice” en soms „Beste Piet” geeft te denken. Achter deze keurige façade schuilen wel degelijk frustratie, kritiek, „teacher-pupil”-gevoelens, soms zelfs angst en schaamte. Het is dan ook vrijwel een taboe om in verwijs- en ontslagbrieven kritiek op elkaars handelwijze te uiten. De reden waarom de auteurs deze code doorbreken zou wel eens in de geografische afstand tussen huisarts en specialist kunnen zijn gelegen: de kans is niet groot dat men later nog veel met elkaar te maken heeft!

Er is dan ook alle aanleiding voor een pleidooi voor betere verhoudingen en „opener” communiceren. Daartoe vormen verschillende elementen een hindernis: de onbekendheid met elkaars werkterrein, een soms onvoldoende taakafbakening en onduidelijke verdeling van de verantwoordelijkheid. Maar nog groter struikelblok dan de omstandigheden vormen de attitudes: het individualisme en de niet op „teamwork” gerichte opleiding van de arts. Wie weet zou hier de hulp van de beoefenaren der gedragswetenschappen uitkomst kunnen bieden; in elk geval ligt er een opdracht aan de opleiders.

Het artikel — Verantwoording rond een verwijzing — is mogelijk een voorbeeld ter navolging. Het signaleert een probleem waarmee wij nog niet klaar zijn!

S. van der Kooij

* Dit nummer pagina 467.